

SILMÄASEMA

Silmäasema Oyj
Puolivuosikatsaus
1.1.2019 – 30.6.2019

Silmäasema Oyj:n puolivuositiedote 1.1.–30.6.2019

Silmäaseman liikevaihdon ja kannattavuuden vahva kehitys jatkuu

Huhti-kesäkuu 2019 lyhyesti

- Liikevaihto kasvoi 5,4 prosenttia vuoden 2018 huhti–kesäkuusta ja oli 34,5 (32,8) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 5,3 prosenttia.
- Oikaistu käyttökate* kasvoi 74,6 prosenttia 5,7 (3,3) miljoonaan euroon ja oli 16,6 (10,0) prosenttia liikevaihdosta. Oikaistu käyttökateprosentti ilman IFRS 16 -vaikutusta olisi ollut 11,2 (10,0) prosenttia liikevaihdosta.
- Oikaistu liiketulos* kasvoi 32,6 prosenttia ja oli 2,4 (1,8) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuu 2019 lyhyesti

- Liikevaihto kasvoi 4,9 prosenttia vuoden 2018 tammi–kesäkuusta ja oli 66,7 (63,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 3,6 prosenttia.
- Oikaistu käyttökate* kasvoi 80,6 prosenttia 11,0 (6,1) miljoonaan euroon ja oli 16,5 (9,6) prosenttia liikevaihdosta. Oikaistu käyttökateprosentti ilman IFRS 16 -vaikutusta olisi ollut 10,9 (9,6) prosenttia liikevaihdosta.
- Oikaistu liiketulos* kasvoi 34,9 prosenttia ja oli 4,3 (3,2) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta* kehittyi vahvasti ja oli 9,5 (4,0) miljoonaa euroa.
- Nettovelka* kauden lopussa oli 51,5 (35,0) miljoonaa euroa.
- Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen* 30.6.2019 oli 3,1 (3,2).
- EPS (laimentamaton) parani 0,15 (0,08) euroon.

Vuoden 2018 luvut perustuvat tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Vuosineljännesten lukuja ei ole tilintarkastettu. Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2018 vastaavaan ajanjaksoon ja vertailukaudella tarkoitetaan edellisen vuoden vastaavaa ajanjaksoa, ellei toisin ole mainittu.

Vuoden 2019 näkymät (ennallaan)

Silmäasema arvioi koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon olevan edellisvuoden tasolla sekä oikaistun käyttökateprosentin olevan edellisvuoden tasolla tai paranevan hieman (2018: 9,6%) ilman vuoden 2019 alusta käyttöönotetun IFRS 16 -standardin vaikutusta.

* IFRS 16 vaikuttaa raportoitujen lukujen vertailukelpoisuuteen

Silmäasema otti 1.1.2019 voimaantulleen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön vuoden alusta lukien. Huhti-kesäkuun ja tammi-kesäkuun 2019 raportoidut luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoden lukujen kanssa, koska niihin sisältyy IFRS 16 -standardin käyttöönottoon perustuvia eriä. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus tunnuslukuihin on esitetty keskeisten tunnuslukujen yhteydessä taulukossa "IFRS 16:n vaikutus tunnuslukuihin". Suluissa oleviin vertailukauden tietoihin ei ole tehty IFRS 16 -standardin mukaista oikaisua. Katso lisätiedot standardin käyttöönotosta puolivuositiedotuksen liitetiedosta 5.3 sivuilla 33-34.

Keskeiset tunnusluvut

Tuhatta euroa, ellei toisin ilmoitettu	4–6/2019	4–6/2018	Muutos %	1–6/2019	1–6/2018	Muutos %	1–12/2018
Liikevaihto	34 542	32 757	5,4 %	66 732	63 627	4,9 %	122 873
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	5,3 %	-0,9 %		3,6 %	-1,6 %		-1,6 %
Käyttökate*	5 583	2 752	102,8 %	10 770	5 273	104,3 %	11 443
Oikaistu käyttökate*,**	5 737	3 286	74,6 %	10 985	6 082	80,6 %	11 765
- oikaistu käyttökate-%*	16,6 %	10,0 %		16,5 %	9,6 %		9,6 %
Liiketulos	2 170	1 277	69,9 %	4 044	2 395	68,9 %	5 492
Oikaistu liiketulos*,**	2 410	1 818	32,6 %	4 349	3 224	34,9 %	5 844
- oikaistu liiketulos-%*	7,0 %	5,5 %		6,5 %	5,1 %		4,8 %
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur*	0,08	0,05		0,15	0,08		0,23
Nettovelat / oikaistu käyttökate*				3,1	3,2		2,4
Investoinnit – operatiiviset				611	4 947	-87,7 %	6 716
Investoinnit – yrityskaupat				1 024	1 053	-2,7 %	1 775
Investoinnit – yhteensä				1 635	6 000	-72,7 %	8 491
Toimipaikat, koko Silmäasema-ketju (kpl)				172	180	-4,4 %	181

*) Tunnusluku ei ole vertailukelpoinen vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin johdosta.

**) Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liiketuloksen, joista on oikaistu olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät. Yhtiön näkemyksen mukaan oikaistu käyttökate kuvaa parhaiten liiketoiminnan kannattavuuden kehitystä.

IFRS 16:n vaikutus tunnuslukuihin

Tuhatta euroa, ellei toisin ilmoitettu	Ilman				Ilman			
	Raportoitu 4-6/2019	IFRS 16 4-6/2019	IFRS 16 muutos	Raportoitu 4-6/2018	Raportoitu 1-6/2019	IFRS 16 1-6/2019	IFRS 16 muutos	Raportoitu 1-6/2018
Käyttökate	5 583	3 659	1 924	2 752	10 770	6 985	3 786	5 273
Oikaistu käyttökate	5 737	3 870	1 867	3 286	10 985	7 256	3 729	6 082
Oikaistu käyttökate-%	16,6 %	11,2 %	5,4%-yks	10,0 %	16,5 %	10,9 %	5,6%-yks	9,6 %
Liiketulos	2 170	2 097	73	1 277	4 044	3 899	146	2 395
Oikaistu liiketulos	2 410	2 337	73	1 818	4 349	4 203	146	3 224
Tulos ennen veroja	1 632	1 730	-98	909	3 013	3 213	-200	1 684
Tilikauden tulos	1 185	1 263	-78	646	2 194	2 354	-160	1 163
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton,	0,08	0,09	-0,01	0,05	0,15	0,17	-0,01	0,08
Liiketoiminnan rahavirta					9 466	6 082	3 384	4 005
Nettovelat					51 463	24 149	27 314	35 047
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)					3,1	1,9	1,2	3,2
Nettovelkaantumis-aste-% (gearing)					120,2 %	56,1 %	64,1 %-yks	87,5 %
Omavaraisuusaste-%					34,4 %	44,2 %	-9,8 %-yks	42,0 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)					3,7 %	5,6 %	-1,9 %-yks	3,1 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)					5,2 %	5,5 %	-0,4 %-yks	3,0 %

Toimitusjohtaja Jussi Salminen:

"Jatkoimme alkuvuoden aikana viime vuoden puolella käynnistettyä keskittymistä ketjumaisesti toimivan liiketoiminnan kulmakiviin: toimintaedellytysten kuntoonlaittoon, toimipaikkaverkoston kehittämiseen sekä kannattavaan kasvuun. Ensimmäisen vuosipuoliskon onnistumista tarkastellessa onkin ilo nähdä, että kannattavuutemme on jatkanut kehittymistään oikeaan suuntaan. Silmäaseman oikaistu käyttökate on parantunut vertailukaudesta nyt kolmen peräkkäisen vuosineljänneksen ajan.

Silmäaseman liikevaihto ja oikaistu käyttökate kasvoivat vahvasti tammi-kesäkuussa sekä ensimmäisellä että toisella vuosineljänneksellä. Lisäksi liiketoiminnan rahavirta kehittyi vahvasti. Hyvä kehitys perustuu siihen, että konsernin liikevaihdon kannalta määräävän optisen kaupan suorituskyky on kokonaisvaltaisesti parantunut vertailukaudesta. Silmäklinikoiden osalta työtä on vielä tehtävänä.

Aiemmin kertomamme mukaisesti olemme alkuvuonna tunnistaneeet henkilöstökulujen ulkopuolisia mahdollisuuksia virtaviivaistaa toimintaamme ja optimoida kulurakennettamme yhteensä noin kahden miljoonan euron edestä asteittain vuoden 2020 loppuun mennessä. Näiden toimenpiteiden toteutus on käynnistynyt suunniteltua nopeammin alkuvuoden aikana.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -liiketoiminta paransi liikevaihtoaan ja tulostaan selkeästi. Liikkeidemme asiakasmäärät kasvoivat ja onnistuimme palvelemaan heitä laadukkaasti ja tuloksettaasti. Jatkamme verkostomme kehittämistä aktiivisesti ja teemme suunnitelmallisesti muutoksia myymälöiden sijoittumiseen, aukioloaikoihin ja niissä tarjottuihin palveluihin. Asiantuntija- ja asiakaspalveluhenkilöstömme osaamisen jatkuva parantaminen on kehittämisen keskiössä.

Silmäklinikat-liiketoiminnan suoriutumiseen en ole tyytyväinen. Liikevaihtoa ja käyttökatetta painoivat erityisesti muiden palveluiden kuin taittovirhe- ja kaihileikkaustuotteiden myynnin pienentyminen. Lisäksi käyttökatetta rasittivat volyymien kasvattamiseksi käynnistetyt toimenpiteet. Niillä on välitön vaikutus kuluihin, mutta tyypillisesti vaikutus tulokseen näkyy toimenpiteiden onnistuessa pidemmällä aikavälillä.

Julkaisimme tänään Silmäaseman päivitetyn strategian ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2020-2022. Silmäaseman tavoitteena on uudistaa näkemisen markkinaa kannattavasti kasvaen. Haluamme olla asiakkaan halutuin hyvän näkemisen kumppani, joka kokonaisvaltaisesti huolehtii hänen muuttuvista tarpeistaan sekä tarjoaa sopivimpia ratkaisuja hyvään näkemiseen eri ikäkausina, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä kaikissa silmäterveyden ongelmissa.

Yhtiön strategisia kasvun ja kannattavuuden kulmakiviä ovat: asiakkaan ykkösvalinnaksi ja silmäterveyden johtavaksi asiantuntijaksi kehittyminen, näkemisen markkinan uudistaminen ja kasvattaminen sekä suorituskyvyn ja tuottavuuden parantaminen.

Tulemme esittelemään strategiaa ja sen toteuttamista loppuvuoden aikana sekä pääomamarkkinapäivässämme 18.9.2019 että muissa sijoittajatapaamisissa ja yksityissijoittajatilaisuuksissa.

Aloitin toimitusjohtajana kuluvan vuoden alussa. Näin ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen haluan kiittää henkilöstöämme yhdessä tähän mennessä saavutetuista tuloksista sekä asiakkaitamme luottamuksesta. Silmäasema valittiin Suomen luotetuimmaksi optikkoliikkeeksi nyt jo toista kertaa peräkkäin. Kokonaisuutena olemme tyytyväisiä sekä alkuvuoden tulokseen että tämän vuoden painopisteiden etenemiseen."

Markkinaympäristö

Näe ry:n tuoreen toimialakatsauksen mukaan optisen alan vähittäiskaupan arvo kasvoi tammi-maaliskuussa 4,8 prosenttia 87,7 (83,7) miljoonaan euroon. Näkemisen ja silmäterveyden kokonaismarkkina vuonna 2018 oli 555 (542) miljoonaa euroa, josta optisen alan vähittäiskaupan osuus oli 330 (324) miljoonaa euroa ja silmäterveyspalveluiden osuus 225 (218) miljoonaa euroa. Vuoden 2018 luvuilla tarkasteltuna Silmäasema on 27,6 prosentin markkinaosuudella tarkasteltuna Suomen toiseksi suurin optisen kaupan ketju. Näe ry julkaisee tammi-kesäkuun toimialakatsauksen arviolta kuluvaan vuoden elo-syyskuussa.

Näe ry:n mukaan vuonna 2018 tehtiin taittovirheleikkauksia 18 000 kappaletta ja kaihileikkauksia yksityisellä sektorilla yhteensä 18 500, joista palvelusetelillä maksettuja oli 7 000 kappaletta. Silmäaseman markkinaosuus taittovirheleikkauksissa oli noin 48 prosenttia ja yksityisesti rahoitetuissa kaihileikkauksissa noin 50 prosenttia.

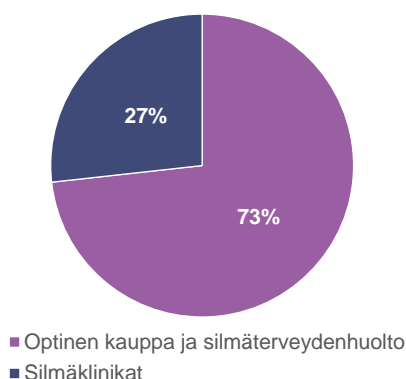
Väestön ikärakenteen muutos ja väestön keski-ian kasvu vaikuttavat yhtiön arvion mukaan optisen kaupan ja silmäterveyden palveluiden kysyntää kasvattavasti. Väestön ikääntymisen arvioidaan näkyvän erityisesti kaihileikkausten määrän, mutta myös silmäsairauksien hoitotarpeen ja silmälasien käytön kasvuna. Tilastokeskuksen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä ja osuus Suomen väestöstä kasvavat voimakkaasti 2000-luvulla. Tilastokeskuksen marraskuussa 2018 julkaistun väestöennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden lukumäärä kasvaa vuoteen 2025 mennessä noin 11 prosenttia ja vuoteen 2030 mennessä noin 19 prosenttia kuluva vuodesta.

Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon valmistelu lopetettiin maaliskuussa Suomen hallituksen päätöksellä. Samalla myös asiakkaan valinnanvapauden lisäämiseen tähtäävä valinnanvapauslain uudistushanke keskeytettiin. Rinteen hallitus jatkaa sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen parlamentaarista valmistelua kesäkuun alussa julkaistun hallitusohjelman mukaisesti. Edellisen hallituksen sote-hankkeiden pysähtymisellä ei ole vaikutusta voimassaolevaan palvelusetelilakiin, ja kunnat voivat edelleen hyödyntää palvelusetelitä palvelujensa järjestelyssä. Vuonna 2018 Silmäaseman kaihileikkauksista yhteensä 24 prosenttia maksettiin palvelusetelillä.

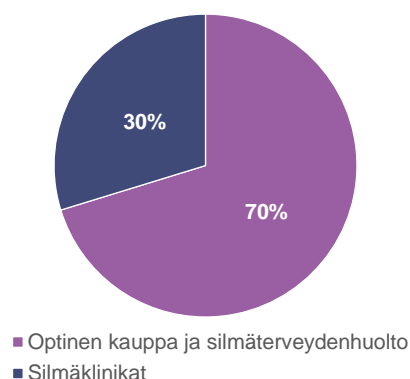
Konsernin liikevaihto ja tulos

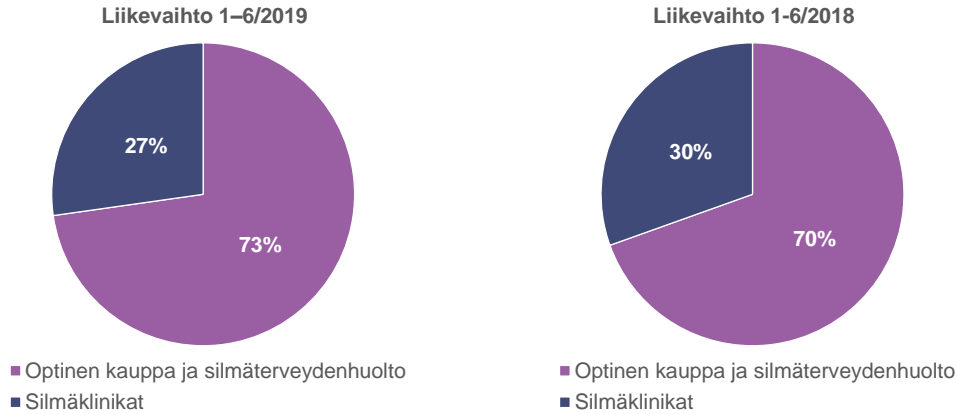
Liikevaihto (tuhatta euroa)	4-6/2019	4-6/2018	Muutos	1-6/2019	1-6/2018	Muutos	1-12/2018
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	25 302	23 013	+9,9%	48 550	44 244	+9,7%	87 970
Silmäklinikat	9 240	9 744	-5,2%	18 183	19 383	-6,2%	34 903
Konserni	34 542	32 757	+5,4%	66 732	63 627	+4,9%	122 873

Liikevaihto 4-6/2019

Liikevaihto 4-6/2018

Oikaistu käyttökate* (tuhatta euroa)	4-6/2019	4-6/2018	Muutos %	1-6/2019	1-6/2018	Muutos %	1-12/2018
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	4 603	1 872	+145,9%	8 503	3 340	+154,6%	7 657
- osuus segmentin liikevaihdosta, %	18,2%	8,1%		17,5%	7,5%		8,7%
Silmäklinikat	1 134	1 413	-19,8%	2 482	2 743	-9,5%	4 107
- osuus segmentin liikevaihdosta, %	12,3%	14,5%		13,6%	14,2%		11,8%
Konserni	5 737	3 286	+74,6%	10 985	6 082	+80,6%	11 765
- osuus liikevaihdosta, %	16,6%	10,0%		16,5%	9,6%		9,6%

* Taulukon tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin johdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus oikaistuun käyttökatteeseen huhti-kesäkuussa on konsernitasolla 1 867 tuhatta euroa, Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentissä 1 584 tuhatta euroa ja Silmäklinikat-segmentissä 283 tuhatta euroa. Tammi-kesäkuussa vastaavasti vaikutus oli konsernitasolla 3 729 tuhatta euroa, Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentissä 3 163 tuhatta euroa ja Silmäklinikat-segmentissä 566 tuhatta euroa.

Taloudellinen kehitys huhti-kesäkuussa 2019

Silmäaseman liikevaihto kasvoi toisen vuosineljänneksen aikana 5,4 prosenttia ja oli 34,5 (32,8) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi vertailukaudesta 5,3 prosenttia.

Konsernin myyntikate kasvoi 5,3 prosenttia 19,3 (18,3) miljoonaan euroon. Suhteellinen myyntikate oli vertailukauden tasolla 55,8 (55,8) prosenttia liikevaihdosta.

Liikevaihdon kasvu paransi käyttökateä vertailukaudesta. Oikaistu käyttökate oli 5,7 (3,3) miljoonaa euroa eli 16,6 (10,0) prosenttia liikevaihdosta. Käyttökate huhti-kesäkuussa oli 5,6 (2,8) miljoonaa euroa. Raportointikauden käyttökatteeseen sisältyvät kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja. Tällä oli vuoden toisella neljänneksellä 1,9 miljoonan euron positiivinen vaikutus konsernin käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen suhteessa vertailukauteen.

Konsernin henkilöstökulut olivat huhti-kesäkuussa 8,7 (8,8) miljoonaa euroa. Niiden osuus liikevaihdosta laski 25,3 (26,8) prosenttiin. Ylläpito-, IT- ja kalustokulut olivat vertailukauden tasolla 1,7 (1,7) miljoonaa euroa ja niiden osuus liikevaihdosta laski 4,9 (5,0) prosenttiin. Kokonaisuutena liiketoiminnan kulut olivat 4,9 (6,8) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton seurauksena vuokratuloja kirjattiin 1,9 miljoonaa euroa vertailukautta vähemmän.

Silmäaseman liiketulos oli 2,2 (1,3) miljoonaa euroa. Oikaistu liiketulos oli 2,4 (1,8) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys tammi-kesäkuussa 2019

Silmäaseman liikevaihto tammi-kesäkuussa 2019 oli 66,7 (63,6) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 4,9 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vertailukelpoinen liikevaihto parani 3,6 prosenttia.

Konsernin myyntikate kasvoi 4,2 prosenttia 37,5 (36,0) miljoonaan euroon, ja oli 56,2 (56,6) prosenttia liikevaihdosta.

Liikevaihdon kasvu paransi käyttökate vertailukaudesta. Oikaistu käyttökate oli 11,0 (6,1) miljoonaa euroa eli 16,5 (9,6) prosenttia liikevaihdosta. Silmäaseman käyttökate tammi-kesäkuussa 2019 oli 10,8 (5,3) miljoonaa euroa. Raportointikauden käyttökatteeseen sisältyvät kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja. Tällä oli konsernin käyttökatteeseen tammi-kesäkuussa 3,8 miljoonan euron positiivinen vaikutus ja oikaistuun käyttökatteeseen 3,7 miljoonan euron positiivinen vaikutus suhteessa vertailukauteen.

Konsernin henkilöstökulut olivat tammi-kesäkuussa 17,0 (17,2) miljoonaa euroa, ja niiden osuus liikevaihdosta laski 25,5 (27,1) prosenttiin. Ylläpito-, IT- ja kalustokulut kasvoivat hieman vertailukaudesta 3,4 (3,2) miljoonaan euroon ja niiden suhteellinen osuus liikevaihdosta oli 5,1 (5,0) prosenttia. Kokonaisuutena liiketoiminnan muut kulut laskivat kuitenkin selvästi ja olivat 9,7 (13,5) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton seurauksena vuokratuloja kirjattiin 3,8 miljoonaa euroa vertailukautta vähemmän.

Silmäaseman liiketulos oli 4,0 (2,4) miljoonaa euroa. Oikaistu liiketulos nousi 34,9 prosenttia ja oli 4,3 (3,2) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Rahavirrat

Silmäaseman liiketoiminnan rahavirta oli vahva ja kasvoi 2019 tammi-kesäkuussa 9,5 (4,0) miljoonaan euroon. Erittäin vahva kasvu perustuu kauden parempaan tulokseen sekä IFRS 16 -standardin käyttöönottoon liittyvään esittämistavan muutokseen. Tammi-kesäkuun 2019 liiketoiminnan rahavirrasta on IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä oikaistu 3,6 (-) miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuuserien poistoja, ja siihen sisältyy 0,3 (-) miljoonaa euroa korkokuluja näihin eriin liittyvästä vuokrasopimusvelasta.

Investointien rahavirta tammi-kesäkuussa oli -1,6 (-6,0) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta tammi-kesäkuussa 2019 oli -7,9 (-0,2) miljoonaa euroa. Raportointikauden rahavirta sisältää osingonmaksun -1,4 miljoonaa euroa, pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuja -10,0 miljoonaa euroa, vuokrasopimusvelkojen lyhennyksiä -3,4 miljoonaa euroa sekä yritystodistusohjelman puitteissa liikkeeseen laskettuja yritystodistuksia 7,0 miljoonan euron arvosta.

Investoinnit

Silmäaseman investoinnit tammi-kesäkuussa olivat 1,6 (6,0) miljoonaa euroa. Operatiivisten investointien osuus oli 0,6 (4,9) miljoonaa euroa ja yrityskauppojen osuus 1,0 (1,1) miljoonaa euroa. Raportointikauden yrityskaupainvestoinnit liittyvät aiempina vuosina tehtyjen yrityskauppojen lisäkauppahintojen maksuun. Vertailukauden operatiiviset investoinnit sisältävät Oulun silmäsaaralan perustamiseen liittyvät investoinnit.

Konsernin tase ja rahoitusasema

Silmäasema-konsernin taseen loppusumma oli kesäkuun 2019 lopussa 127,7 (98,0) miljoonaa euroa, josta omaa pääomaa oli 42,8 (40,0) miljoonaa euroa. Nettovelka kauden päättyessä oli 51,5 (35,0) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuvat 27,3 (-) miljoonan euron vuokrasopimusvelat.

Silmäaseman nettokäyttöpääoma oli katsauskauden lopussa -7,3 (-4,9) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan luonteesta johtuen pääoman käyttö on tehokasta. Omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 34,4 (42,0) prosenttia. Omavaraisuusastetta laskee IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuva vuokrasopimusvelkojen kirjaaminen.

Silmäasema teki 17.4.2019 sopimuksen kotimaisen 100 miljoonan euron yritystodistusohjelman perustamisesta OP Yrityspankki Oyj:n kanssa. Kaudella laskettiin ohjelman puitteissa liikkeelle yritystodistuksia yhteensä 7 miljoonan euron arvosta.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto

Liikevaihto ja tulos huhti-kesäkuussa 2019

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevaihto kasvoi 9,9 prosenttia 25,3 (23,0) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi koko myymäläverkostossa. Liikevaihdon kasvua vertailukaudesta tukivat kohonneet asiakaskäynti- ja myyntimäärät sekä kampanjoiden hyvä onnistuminen. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 9,2 prosenttia.

Liikevaihdon vahvan kasvun seurauksena käyttökate parani vertailukaudesta. Segmentin käyttökate oli 4,4 (1,4) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 4,6 (1,9) miljoonaa euroa eli 18,2 (8,1) prosenttia liikevaihdesta. Raportointikauden käyttökatteeseen sisältyvät kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja. Tällä oli vuoden toisella neljänneksellä 1,6 miljoonan euron positiivinen vaikutus käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen suhteessa vertailukauteen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 3,0 miljoonaa euroa ja käyttökate 2,9 miljoonaa euroa.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liiketulos oli 1,9 (0,6) miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 2,2 (1,0) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus segmentin raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Liikevaihto ja tulos tammi-kesäkuussa 2019

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevaihto kasvoi 9,7 prosenttia 48,6 (44,2) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi koko myymäläverkostossa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 7,7 prosenttia.

Liikevaihdon vahvan kasvun seurauksena käyttökate parani vertailukaudesta. Segmentin käyttökate oli 8,3 (2,6) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 8,5 (3,3) miljoonaa euroa eli 17,5 (7,5) prosenttia liikevaihdesta. IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli 3,2 miljoonan euron positiivinen vaikutus käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 5,3 miljoonaa euroa ja käyttökate 5,1 miljoonaa euroa.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liiketulos oli 3,4 (0,9) miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 3,7 (1,7) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Myyntipäivät

	Q1/2019	Q1/2018	Q2/2019	Q2/2018	Q3/2019	Q3/2018	Q4/2019	Q4/2018
Arkipäivät	63	63	60	62	67	65	63	63
Lauantait	13	12	12	12	13	13	12	12
Sunnuntait	12	12	12	11	13	14	13	12
Juhlapyhäpäivät	2	3	7	6	-	-	5	4

Myyväläverkosto

Kesäkuun 2019 lopussa ketjuun kuului yhteensä 158 (166) optisen kaupan myymälää. Näistä 140 (148) oli Silmäaseman omia myymälöitä ja 18 (18) yrittäjien omistamia ketjumyymälöitä.

	Ennen 2016 avatut ¹	2016–2017 avatut/suljetut ¹	2018 avatut/suljetut ¹	2019 avatut/suljetut	Yhteensä 30.6.2019
Omat myymälät Suomessa	87	45/0	8/1	1/9	131
Omat myymälät Virossa	-	9/0	1/0	0/1	9
Ketjumyymälät Suomessa	-	-	-	-	18

¹ uusperustanta sekä liiketoiminta- ja yrityskaupat

Silmäklinikat

Silmäasemalla on Suomessa maanlaajuinen silmäsairaalaverkosto, johon kuuluu yhteensä 14 silmäsairaala. Taittovirhe- ja kaihileikkaukset muodostavat noin kaksi kolmasosaa Silmäklinikat-segmentin liikevaihdosta. Muu liikevaihto muodostuu muun muassa silmälääkärien ja optikkojen vastaanottokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä.

Liikevaihto ja tulos huhti–kesäkuussa 2019

Silmäklinikat-segmentin liikevaihto laski huhti–kesäkuussa 5,2 prosenttia ja oli 9,2 (9,7) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto laski 4,0 prosenttia. Kaihi- ja taittovirheleikkausten myynnin arvo kasvoi vertailukaudesta, mutta muiden palveluiden, kuten esimerkiksi lääkevastaanottokäyntien ja silmätutkimusten myynti laski. Lisäksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin silmätautien ostopalvelujen myynti oli vertailukautta matalammalla tasolla.

Taittovirheleikkausten kysyntä huhti–kesäkuussa laski vertailukaudesta ja Silmäaseman silmäsairaaloissa tehtiin yhteensä 2 197 (2 406) taittovirheleikkausta. Kaihileikkausten kokonaisvolyymi oli vertailukauden tasolla. Kaihileikkauksia tehtiin yhteensä 2 289 (2 204), joista palvelusetelileikkausten osuus oli 26% (25%).

Segmentin volyymien, erityisesti muiden palveluiden kuin taittovirhe- ja kaihileikkausten myynnin lasku painoi kannattavuutta. Lisäksi kaudelle osuu liiketoiminnan volyymien kasvattamiseksi tehtyjä panostuksia, joiden vaikutukset onnistuessaan näkyvät pidemmällä aikavälillä. Segmentin käyttökate oli 1,1 (1,3) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 1,1 (1,4) miljoonaa euroa eli 12,3 (14,5) prosenttia liikevaihdosta. Raportointikauden käyttökatteeseen sisältyvät kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja. Tällä oli vuoden toisella neljänneksellä 0,3 miljoonan euron positiivinen vaikutus käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen suhteessa vertailukauteen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta käyttökate ja oikaistu käyttökate olisi ollut 0,9 miljoonaa euroa.

Silmäklinikat-segmentin liiketulos oli 0,2 (0,7) miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 0,2 (0,8) miljoonaa euroa eli 2,5 (8,2) prosenttia liikevaihdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus segmentin raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,0 miljoonaa euroa.

Liikevaihto ja tulos tammi–kesäkuussa 2019

Silmäklinikat-segmentin liikevaihto laski tammi–kesäkuussa 6,2 prosenttia ja oli 18,2 (19,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto laski 5,8 prosenttia. Liikevaihdon laskua selittävät pääosin taittovirheleikkausten määrän lasku sekä lääkevastaanottokäyntien ja muiden palvelujen kokonaisvolyymien lasku. Lisäksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin silmätautien ostopalvelujen myynti oli vertailukautta matalammalla tasolla.

Taittovirheleikkausten kysyntä tammi–kesäkuussa laski vertailukaudesta ja Silmäaseman silmäsairaaloissa tehtiin yhteensä 4 447 (4 692) taittovirheleikkausta. Kaihileikkausten kokonaisvolyymi oli vertailukauden tasolla. Kaihileikkauksia tehtiin yhteensä 4 481 (4 444), joista palvelusetelileikkausten osuus oli 28% (24%).

Segmentin käyttökate oli 2,5 (2,6) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 2,5 (2,7) miljoonaa euroa eli 13,6 (14,2) prosenttia liikevaihdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli 0,6 miljoonan euron positiivinen vaikutus käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta käyttökate ja oikaistu käyttökate olisi ollut 1,9 miljoonaa euroa.

Silmäklinikat-segmentin liiketulos oli 0,7 (1,5) miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 0,7 (1,6) miljoonaa euroa eli 3,8 (8,1) prosenttia liikevaihdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus segmentin raportointikauden liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen oli 0,0 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Silmäaseman keskimääräinen henkilömäärä tammi–kesäkuussa 2019 kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli 727 (720). Kesäkuun 2019 lopussa konsernin työsuhteessa oleva henkilökunta oli yhteensä 790 (770) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 757 (737) henkilöä ja Virossa 33 (33) henkilöä. Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

Palkat ja muut henkilöstökulut tammi–kesäkuussa 2019 olivat yhteensä 17,0 (17,2) miljoonaa euroa.

Kehitysohjelma 2018–2020

Silmäasema käynnisti vuonna 2018 kehitysohjelman, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia ja tietojärjestelmien uudistuksia. Tavoitteena on pystyä vastaamaan tulevaisuudessa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden palvelutarpeisiin sekä toiminnan tuottavuusvaatimuksiin. Ohjelman painopiste on olemassa olevien toimintamallien parantamisessa ja tuottavuuden nostamisessa uusilla toimintatavoilla sekä niitä tukevilla tietojärjestelmäratkaisuilla. Kehitysohjelmasta syntyy kuluja sen voimassaolon aikana, mutta tietojärjestelmiin liittyvät hankinnat tullaan kirjaamaan pääosin investoinneiksi järjestelmävalinnasta eteenpäin lukien

Tammi-kesäkuun aikana tietojärjestelmä uudistusten valmistelu eteni suunnitelmien mukaisesti ja hankkeessa siirryttiin alkuvuoden 2019 aikana ensimmäiseen toimittajavalintavaiheeseen. Optimaalinen toteutus pyritään varmistamaan vaiheistuksella ja piloteilla.

Muutokset johtoryhmässä

KTM Sari Nordblad aloitti talousjohtajana 18.5.2019 hänen edeltäjänsä Anu Kankkusen siirryttyä aiemmin ilmoitetun mukaisesti pois Silmäasemalta. Sari Nordbladin nimityksestä tiedotettiin 26.3.2019. Hän aloitti perehtymisen yhtiön toimimalla väliaikaisena kaupallisena johtajana.

KTM Tapani Kyrki aloitti 3.6.2019 Silmäaseman liiketoimintajohtajana ja johtoryhmän jäsenenä. Silmäasema tiedotti Kyrkin nimityksestä 18.4.2019.

KM Jyrki Alamäki aloitti 10.6.2019 Silmäaseman myyntijohtajana ja johtoryhmän jäsenenä. Silmäasema tiedotti Alamäen nimityksestä 20.3.2019.

Silmäaseman johtoryhmään kuuluivat kesäkuun 2019 lopussa toimitusjohtaja Jussi Salminen, talousjohtaja Sari Nordblad, henkilöstöjohtaja Sirkkaliisa Kulmala, liiketoimintajohtaja Tapani Kyrki ja myyntijohtaja Jyrki Alamäki. Johtoryhmän työskentelyyn osallistuu myös lääketieteellinen johtaja, silmätautien erikoislääkäri, LT, Roope Sihvola.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Silmäaseman rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 30.6.2019 oli 14 248 805 kappaletta ja yhtiön kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 80 000 euroa. Yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita 30.6.2019.

Silmäaseman osake noteerataan Nasdaq Helsingin päälistalla pienten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa kaupankäyntitunnuksella SILMA. Kaupankäynti päälistalla alkoi 13.6.2017.

Osakkeen korkein noteeraus tammi–kesäkuussa 2019 oli 5,70 (7,54) euroa ja alin 4,33 (4,52) euroa. Kaupankäyntivolyyymilla painotettu keskihinta oli 5,24 (5,37) euroa osakkeelta. Päätöskurssi 30.6.2019 oli 5,30 (5,45) euroa, jolloin Silmäaseman osakekannan markkina-arvo oli 75,5 (77,7) miljoonaa euroa. Osakkeen kokonaisvaihto oli tammi–kesäkuussa 3,1 (14,3) miljoonaa euroa, ja kaupankäynnin volyyymi oli 0,6 (2,7) miljoonaa osaketta.

Silmäasemalla oli kesäkuun 2019 lopussa yhteensä 5 253 (5 859) rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus osakekannasta katsauskauden lopussa oli 6,88 (17,76) prosenttia.

Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päätöksiä

Silmäasema Oyj:n 10.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 2018, myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajille sekä hyväksyi kaikki hallituksen ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnan yhtiökokoukselle tekemät ehdotukset.

Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 1.1.-31.12.2018 jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 23.4.2019 osakkeenomistajille, jotka olivat osingonmaksun täsmäytyspäivänä 12.4.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Yhtiökokous päätti pitää hallituksen vuosipalkkiot ennallaan. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 40 000 euroa ja varapuheenjohtajalle sekä jäsenille 22 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 400 euron kokouspalkkio tarkastusvaliokunnan kokouksista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6) varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen asti jatkuvalla toimikaudella. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Jukka Hienonen, Tuomas Lang, Maisa Romanainen, Torsti Sihvola ja Kaisa Vikkula sekä uudeksi jäseneksi Martti Kiuru. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja varapuheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan.

Yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Virpi Halonen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa Silmäaseman hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan ja jäseniksi Jukka Hienosen sekä Martti Kiurun. Lisäksi hallitus päätti samassa kokouksessa perustaa palkitsemisvaliokunnan ja valitsi keskuudestaan sen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja jäseniksi Maisa Romanaisen ja Tuomas Langin.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteella 10.4.2019.

Liiketoiminnan lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Silmäaseman toteuttamaan kasvustrategiaan liittyvien riskien arvioidaan pienentyvän, kun yhtiö on siirtänyt painopistettään nykyisen toimipisteverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen. Tästä huolimatta uusien toimipisteiden perustaminen, oikeiden liikepaikkojen löytäminen ja mahdolliset yritysostot sisältävät riskejä, joita hallitaan hyvällä etukäteisvalmistelulla ja vahvalla integrointiosaamisella. Uuden oppiminen ja tuloksellisen kasvun hallinta vaativat erityistä huomiota motivoivaan ja tavoitteelliseen ihmisten johtamiseen sekä uusien toimintamallien kehittämiseen ja hallittuun toteuttamiseen. Vuoden 2018 aikana on alkanut yhtiön kannalta merkittävä kehitysohjelma, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia sekä tietojärjestelmien uudistuksia. Kehitysohjelmaan liittyy kuluja sekä investointeja, joiden suuruuteen ja ajoitukseen liittyy epävarmuutta. Hanke tulee sitomaan yhtiön resursseja, millä voi olla väliaikaisia vaikutuksia liiketoimintaan.

Silmäasema on viime vuosina laajentanut voimakkaasti myymäläverkostoaan. Uusien perustettujen ja ostettujen myymälöiden toiminnan alkuvaiheeseen liittyy normaaleja käynnistysvaiheen riskejä, minkä lisäksi niiden kannattavuutta painavat panostukset toiminnan käynnistämiseen ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen. Uudet liikkeet saavuttavat tyypillisesti normaalin kannattavuustason 1-3 vuoden kuluessa avauksesta, mutta tähän liittyy epävarmuutta.

Optisen kaupan kannattavuustaso saattaa vaihdella vuosineljännten kesken sekä vuoden sisällä että suhteessa vertailukauteen johtuen myynnin rakenteen vaihteluista. Myynnin rakenteeseen vaikuttavat asiat, kuten kilpailijoiden ja Silmäaseman omien myynninedistämistoimien tehokkuus, saattavat olla hankalia ennustaa.

Terveydenhuollon kilpailukenttä on muuttunut lähemmäksi tavanomaisia kuluttajamarkkinoita. Silmäaseman on kyettävä muuttamaan omia liiketoimintamallejaan entistä enemmän kysyntä- ja kuluttajalähtöisiksi. Silmäasema seuraa muutoksia markkinoilla ja tekee mm. jatkuvaa kilpailijaseurantaa. Osaavat terveydenhuollon ammattilaiset luovat perustan Silmäaseman

Silmäkliniikat-segmentin toiminnalle. Segmentin kasvu ja menestyminen riippuu yhtiön kyvystä rekrytoida alan parhaita osaajia sekä pitää heidät yhtiön palveluksessa.

Silmäasema osallistuu julkisten sairaanhoitopiirien kilpailutuksiin, joissa valitaan yksityisiä palveluntuottajia kumppaneiksi silmäsairauksien hoidossa. Kilpailutuksiin ja niiden lopputuloksiin liittyy aina epävarmuutta. Yksittäisten kilpailutusten lopputuloksilla ei kuitenkaan arvioida olevan olennaista merkitystä koko konsernin kannalta.

Silmäasema käyttää liiketoiminnassaan useita erilaisia tietojärjestelmiä. Järjestelmien kriittisyyttä analysoidaan ja riskejä minimoidaan osana riskienhallintaa. Silmäasemalla on lisäksi meneillään ja suunnitteilla useita merkittäviä tietojärjestelmähankkeita. Tietojärjestelmähankkeiden riskejä pyritään pienentämään mm. tarkalla projektiohjauksella. Vuonna 2018 alkaneen kehitysohjelman aikana yhtiön tietojärjestelmät pääosin uudistetaan seuraavan kahden vuoden aikana. Uudistukset koskevat todennäköisesti ainakin kassa- ja raportointijärjestelmiä, valikoimaohjausta sekä asiakkaan digitaalisia palveluja.

Terveydenhuoltoon liittyvät potilasvastuut, joista suurin vastuu on kuitenkin lääkäreillä. Näitä riskejä vastaan yhtiö on suojautunut asianmukaisin vastuuvakuutuksin. Muita vahinkoriskejä vastaan yhtiö on suojautunut lakisääteisten vakuutusten lisäksi mm. vapaaehtoisten omaisuuteen, liiketoiminnan keskeytymiseen sekä eräisiin vastuisiin kohdistuvien vakuutusten avulla.

Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon valmistelun pysähtymisellä ja nk. valinnanvapauslain uudistushankkeen keskeyttämisellä ei ole vaikutusta Silmäaseman liiketoimintaan tai näkymiin. Hankkeiden valmistelun pysähtyminen ei vaikuta voimassaolevaan palvelusetelilakiin, ja kunnat voivat edelleen hyödyntää palvelusetelitä palvelujensa järjestelyssä. Vuonna 2018 Silmäaseman kaihileikkauksista yhteensä 24 prosenttia maksettiin palvelusetelillä. Silmäaseman liikevaihdosta yli 90 prosenttia tulee toiminnasta, kuten silmälasien, piilolasien ja taittovirheleikkausten myynnistä, joka on jo tällä hetkellä vapaan kilpailun piirissä.

Hallituksen valtuutukset

Silmäaseman 10.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Valtuutuksista on tiedotettu tarkemmin pörssitiedotteella 10.4.2019.

Näkymäarvio vuodelle 2019 (ennallaan)

Silmäasema arvioi koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon olevan edellisvuoden tasolla sekä oikaistun käyttökateprosentin olevan edellisvuoden tasolla tai paranevan hieman (2018: 9,6%) ilman vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin vaikutusta.

Näkymien perustelut

Pitkällä aikavälillä väestön ikääntyminen sekä suomalaisten lisääntynyt panostus terveyteen ja hyvinvointiin ovat tekijöitä, joiden arvioidaan lisäävän näkemisen ja silmäterveyden palvelujen kysyntää. Hyvän yleisen taloustilanteen ja yksityisen kulutuksen kehityksen arvioidaan tukevan kysyntää myös optisessa kaupassa. Näiden tekijöiden arvioidaan osaltaan tukevan Silmäaseman liikevaihdon kehitystä vuonna 2019.

Silmäaseman strategian toteutus painottuu vuonna 2019 toimipaikkaverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen sekä kannattavuuden parantamiseen, toimipaikkaverkoston optimointi mukaan lukien. Kilpailutilanne jatkuu optisessa kaupassa kireänä ja Silmäasema pyrkii vahvistamaan markkina-asemaansa liiketoiminnan kannattavuus varmistuen ja hyvään näkemiseen liittyvien palveluiden markkinaa uudistaen.

Oikaistun käyttökateen taso on korkean myyntikatteen vuoksi vahvasti riippuvainen liikevaihdon kehityksestä. Vakiintuneen toimipaikkaverkoston liikevaihdon vaihtelu on lyhyellä aikavälillä ainoa merkittävä käyttökateen tasoon vaikuttava tekijä. Pidemmällä aikavälillä toimintamallien muutoksista seuraava tuottavuuden nousu tulee muuttamaan tätä tasoa, mutta ei poista vaihtelua.

Liiketoiminnan kuluja ei arvioida kasvavan. Merkittävimmät kulut liittyvät palkkoihin, toimipisteiden vuokriin sekä markkinointiin. Nämä kulut ovat melko hyvin ennakoitavissa koko vuoden osalta. Yhtiön vuonna 2018 käynnistyneestä kehitysohjelmasta syntyy kuluja sen voimassaolon aikana, mutta kuluja ajoitusta on vielä vaikea arvioida. Ohjelmaan liittyvät hankinnat kirjataan todennäköisesti investoinneiksi.

Silmäasema on ottanut käyttöön IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien. Käyttöönoton vaikutus käyttökateeseen vuonna 2019 on noin 7 miljoonaa euroa, ja avaavaan taseeseen kirjatun käyttöoikeusomaisuuden ja vuokrasopimusvelan määrä on noin 29 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 näkymät on esitetty ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta.

SILMÄASEMA OYJ

Hallitus

Lisätietoja antavat:

Toimitusjohtaja **Jussi Salminen**, puhelin 040 834 5818, [jussi.m.salminen\(a\)silmaasema.fi](mailto:jussi.m.salminen(a)silmaasema.fi)

Talousjohtaja **Sari Nordblad**, puhelin 050 552 7247, [sari.nordblad\(a\)silmaasema.fi](mailto:sari.nordblad(a)silmaasema.fi)

Viestintä- ja sijoittajasuhdepäällikkö **Mikko Merisaari**, 050 521 4055, [mikko.merisaari\(a\)silmaasema.fi](mailto:mikko.merisaari(a)silmaasema.fi)

KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	4-6/2019	4-6/2018	Muutos %	1-6/2019	1-6/2018	Muutos %	1-12/2018
Liikevaihdon kasvu							
Liikevaihto	34 542	32 757	5,4 %	66 732	63 627	4,9 %	122 873
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	5,3 %	-0,9 %		3,6 %	-1,6 %		-1,6 %
Tuloslaskelma							
Myyntikate	19 261	18 295	5,3 %	37 491	35 984	4,2 %	69 554
<i>Myyntikate %</i>	55,8 %	55,8 %		56,2 %	56,6 %		56,6 %
Käyttökate	5 583	2 752	102,8 %	10 770	5 273	104,3 %	11 443
<i>Käyttökate %</i>	16,2 %	8,4 %		16,1 %	8,3 %		9,3 %
Oikaistu käyttökate	5 737	3 286	74,6 %	10 985	6 082	80,6 %	11 765
<i>Oikaistu käyttökate %</i>	16,6 %	10,0 %		16,5 %	9,6 %		9,6 %
Liiketulos	2 170	1 277	69,9 %	4 044	2 395	68,9 %	5 492
<i>Liiketulos %</i>	6,3 %	3,9 %		6,1 %	3,8 %		4,5 %
Oikaistu liiketulos	2 410	1 818	32,6 %	4 349	3 224	34,9 %	5 844
<i>Oikaistu liiketulos %</i>	7,0 %	5,5 %		6,5 %	5,1 %		4,8 %
Tulos ennen veroja	1 632	909	79,6 %	3 013	1 684	79,0 %	4 123
<i>Tulos ennen veroja %</i>	4,7 %	2,8 %		4,5 %	2,6 %		3,4 %
Tilikauden tulos	1 185	646	83,3 %	2 194	1 163	88,7 %	3 254
<i>Tilikauden tulos %</i>	3,4 %	2,0 %		3,3 %	1,8 %		2,6 %
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,08	0,05		0,15	0,08		0,23
Rahoituksen tunnusluvut *							
Nettovelat				51 463	35 047		27 957
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)				3,1	3,2		2,4
Nettovelkaantumisaste (gearing)				120,2 %	87,5 %		66,6 %
Omavaraisuusaste				34,4 %	42,0 %		42,8 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)				3,7 %	3,1 %		6,9 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)				5,2 %	3,0 %		8,1 %
Investoinnit							
Operatiivinen				611	4 947	-87,7 %	6 716
Yrityskaupat				1 024	1 053	-2,7 %	1 775
Yhteensä				1 635	6 000	-72,7 %	8 491
Liiketoiminnan rahavirta							
				9 466	4 005		13 092
Henkilöstö kauden lopussa**							
FTE - työsuhteessa oleva henkilökunta				727	720	1,0 %	666
Toimipaikat (kpl)							
Myymälät – omat				140	148	-5,4 %	149
Myymälät – ketju				18	18	0,0 %	18
Silmäklinikat				14	14	0,0 %	14
Koko ketju				172	180	-4,4 %	181
Myyntien volyyymi (kpl) – omat toimipaikat							
Myydyt silmälasit	43 385	38 987	11,3 %	94 464	85 648	10,3 %	181 792
Myydyt aurinkolasit	37 606	31 277	20,2 %	59 755	52 292	14,3 %	81 601

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-kesäkuussa 2019 käyttökatteeseen 3 786 tuhannen euron ja oikaistuun käyttökatteeseen 3 729 tuhannen euron vaikutus, liiketulokseen 146 tuhannen euron ja oikaistuun liiketulokseen 146 tuhannen euron vaikutus, tulokseen ennen veroja -200 tuhannen euron vaikutus ja tilikauden tulokseen -160 tuhannen euron vaikutus. Lisäksi vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,01 euroa, nettovelkoihin 27 314 tuhatta euroa ja liiketoiminnan rahavirtaan 3 384 tuhatta euroa.

** Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

SEGMENTTIEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	4-6/2019				1-6/2019			
	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihdon kasvu								
Liikevaihto	25 302	9 240		34 542	48 550	18 183		66 732
Kasvu yhteensä, %	9,9 %	-5,2 %		5,4 %	9,7 %	-6,2 %		4,9 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	9,2 %	-4,0 %		5,3 %	7,7 %	-5,8 %		3,6 %
Tuloslaskelma								
Käyttökate	4 449	1 134		5 583	8 288	2 482		10 770
Käyttökate %	17,6 %	12,3 %		16,2 %	17,1 %	13,6 %		16,1 %
Oikaistu käyttökate	4 603	1 134		5 737	8 503	2 482		10 985
Oikaistu käyttökate %	18,2 %	12,3 %		16,6 %	17,5 %	13,6 %		16,5 %
Liiketulos	1 935	235		2 170	3 351	693		4 044
Liiketulos %	7,6 %	2,5 %		6,3 %	6,9 %	3,8 %		6,1 %
Oikaistu liiketulos	2 175	235		2 410	3 656	693		4 349
Oikaistu liiketulos %	8,6 %	2,5 %		7,0 %	7,5 %	3,8 %		6,5 %
Investoinnit								
Operatiivinen					533	77		611
Yrityskaupat					400	624		1 024
Yhteensä					933	702		1 635

tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	4-6/2018				1-6/2018			
	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihdon kasvu								
Liikevaihto	23 013	9 744		32 757	44 244	19 383		63 627
Kasvu yhteensä, %	6,6 %	-1,1 %		4,2 %	6,0 %	0,2 %		4,2 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	1,5 %	-6,2 %		-0,9 %	-0,9 %	-3,1 %		-1,6 %
Tuloslaskelma								
Käyttökate	1 438	1 315		2 752	2 645	2 635	-8	5 273
Käyttökate %	6,2 %	13,5 %		8,4 %	6,0 %	13,6 %		8,3 %
Oikaistu käyttökate	1 872	1 413		3 286	3 340	2 743		6 082
Oikaistu käyttökate %	8,1 %	14,5 %		10,0 %	7,5 %	14,2 %		9,6 %
Liiketulos	573	704		1 277	936	1 467	-8	2 395
Liiketulos %	2,5 %	7,2 %		3,9 %	2,1 %	7,6 %		3,8 %
Oikaistu liiketulos	1 015	803		1 818	1 650	1 574		3 224
Oikaistu liiketulos %	4,4 %	8,2 %		5,5 %	3,7 %	8,1 %		5,1 %
Investoinnit								
Operatiivinen					2 320	2 627		4 947
Yrityskaupat					95	958		1 053
Yhteensä					2 415	3 585		6 000

1-12/2018				
tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	Optinen kauppa ja silmä- terveydenhuolto	Silmäklinitkat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihdon kasvu				
Liikevaihto	87 970	34 903		122 873
Kasvu yhteensä, %	6,0 %	-1,1 %		3,8 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	0,1 %	-5,4 %		-1,6 %
Tuloslaskelma				
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
<i>Käyttökate %</i>	<i>8,8 %</i>	<i>11,3 %</i>		<i>9,3 %</i>
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107		11 765
<i>Oikaistu käyttökate %</i>	<i>8,7 %</i>	<i>11,8 %</i>		<i>9,6 %</i>
Liiketulos	4 162	1 518	-188	5 492
<i>Liiketulos %</i>	<i>4,7 %</i>	<i>4,3 %</i>		<i>4,5 %</i>
Oikaistu liiketulos	4 147	1 697		5 844
<i>Oikaistu liiketulos %</i>	<i>4,7 %</i>	<i>4,9 %</i>		<i>4,8 %</i>
Investoinnit				
Operatiivinen	3 802	2 914		6 716
Yrityskaupat	395	1 380		1 775
Yhteensä	4 197	4 294		8 491

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-kesäkuussa 2019 optisen kaupan ja silmäterveyshuollon käyttökatteeseen 3 219 tuhannen euron ja oikaistuun käyttökatteeseen 3 163 tuhannen euron vaikutus sekä liiketulokseen 113 tuhannen euron ja oikaistuun liiketulokseen 113 tuhannen euron vaikutus. Vaikutus silmäklinitkoiden käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen oli 566 tuhatta euroa sekä liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 33 tuhatta euroa.

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA LAAJA TULOSLASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	4-6/2019	4-6/2018	1-6/2019	1-6/2018	1-12/2018
Liikevaihto	2.2	34 542	32 757	66 732	63 627	122 873
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	6	28	12	29	38
Materiaalit ja palvelut	2.3	-15 286	-14 490	-29 254	-27 672	-53 357
Henkilöstökulut	3.0	-8 737	-8 790	-16 996	-17 216	-32 474
Liiketoiminnan muut kulut	2.3	-4 941	-6 752	-9 724	-13 496	-25 638
Käyttökate		5 583	2 752	10 770	5 273	11 443
Poistot	2.3	-3 413	-1 475	-6 726	-2 878	-5 951
Liiketulos		2 170	1 277	4 044	2 395	5 492
Rahoitustuotot- ja kulut		-538	-369	-1 031	-711	-1 368
Voitto ennen veroja		1 632	909	3 013	1 684	4 123
Tuloverot		-447	-263	-819	-521	-869
Tilikauden tulos		1 185	646	2 194	1 163	3 254
Tilikauden laaja tulos		1 185	646	2 194	1 163	3 254
Tilikauden voiton jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille		1 185	646	2 194	1 163	3 254
Tilikauden tulos		1 185	646	2 194	1 163	3 254
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille		1 185	646	2 194	1 163	3 254
Tilikauden laaja tulos		1 185	646	2 194	1 163	3 254
Yhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:						
Osakekohtainen tulos, laimentamaton (euroa)	2.4	0,08	0,05	0,15	0,08	0,23
Osakekohtainen tulos, laimennettu (euroa)	2.4	0,08	0,05	0,15	0,08	0,23

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-kesäkuussa 2019 liiketoiminnan muihin kuluihin 3 786 tuhannen euron vaikutus, poistoihin -3 639 tuhannen euron vaikutus, rahoituskuluihin -346 tuhannen euron vaikutus ja tuloveroihin 40 tuhannen euron vaikutus. Lisäksi vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,01 euroa.

KONSERNIN TASE

tuhatta euroa	Liitetieto	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset hyödykkeet	6.1	37 656	13 599	12 460
Aineettomat hyödykkeet	6.1	3 238	4 091	3 705
Liikearvo		61 169	61 169	61 169
Laskennalliset verosaamiset		1 465	1 694	1 346
Pitkäaikaiset varat yhteensä		103 528	80 553	78 679
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		7 636	8 228	7 419
Myyntisaamiset ja muut saamiset		4 677	4 789	3 319
Kauden tuloverosaamiset		0	864	0
Rahavarat		11 899	3 555	11 937
Lyhytaikaiset varat yhteensä		24 212	17 435	22 675
VARAT YHTEENSÄ		127 740	97 989	101 354
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	5.2	80	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5.2	39 025	39 025	39 025
Kertyneet voittovarot		1 516	-231	-374
Tilikauden tulos		2 194	1 163	3 254
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		42 815	40 037	41 986
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5.1	48 685	36 415	37 982
Koronvaihtosopimukset	5.1	46	120	79
Laskennalliset verovelat		756	598	717
Pitkäaikaiset velat yhteensä		49 487	37 133	38 778
Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	5.1	14 678	2 188	1 913
Koronvaihtosopimukset	5.1	122	121	119
Ostovelat ja muut velat		19 604	17 886	18 230
Kauden tuloverovelat		1 034	624	329
Lyhytaikaiset velat yhteensä		35 438	20 818	20 590
Velat yhteensä		84 925	57 951	59 368
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		127 740	97 989	101 354

* IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi 30.6.2019 tilanteessa aineellisia hyödykkeitä 27 057 tuhannella eurolla, laskennallisia verosaamisia 51 tuhannella eurolla, pitkäaikaisia rahoitusvelkoja 20 739 tuhannella eurolla ja lyhytaikaisia rahoitusvelkoja 6 575 tuhannella eurolla. Lisäksi vaikutus tilikauden tulokseen oli -160 tuhatta euroa.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

tuhatta euroa	Liitetieto	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-346	38 759
IFRS 2 standardimuutos				24	24
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-323	38 783
Tilikauden tulos				1 163	1 163
Tilikauden laaja tulos				1 163	1 163
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			92	92
Oma pääoma 30.6.2018		80	39 025	932	40 037
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-346	38 759
IFRS 2 standardimuutos				24	24
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-323	38 783
Tilikauden tulos				3 254	3 254
Tilikauden laaja tulos				3 254	3 254
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			-51	-51
Oma pääoma 31.12.2018		80	39 025	2 880	41 986
Oma pääoma 1.1.2019		80	39 025	2 880	41 986
Tilikauden tulos				2 194	2 194
Tilikauden laaja tulos				2 194	2 194
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			60	60
Maksetut osingot	5.2			-1 425	-1 425
Oma pääoma 30.6.2019		80	39 025	3 709	42 815

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	1–6/2019	1–6/2018	1–12/2018
Liiketoiminnan rahavirrat				
Tilikauden tulos		2 194	1 163	3 254
Oikaisut:				
Poistot ja arvonalentumiset	2.3	6 726	2 878	5 951
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		58	115	-49
Rahoituskulut, netto		1 031	711	1 368
Tuloverot		819	521	869
Käyttöpääoman muutokset				
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	4.0	-1 359	393	1 879
Vaihto-omaisuuden muutos	4.0	-217	-875	-66
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	4.0	1 278	-98	585
Maksetut korot		-727	-407	-822
Muut rahoituserät, netto		-144	-163	-331
Maksetut tuloverot		-193	-234	454
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta		9 466	4 005	13 092
Investointien rahavirrat				
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	6.1	-416	-3 977	-5 484
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	6.1	-195	-970	-1 232
Liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla		-1 024	-1 053	-1 775
Lainasaamisten takaisinmaksut		3	25	30
Investointeihin käytetty nettorahavirta		-1 632	-5 975	-8 461
Rahoituksen rahavirrat				
Pitkäaikaisten lainojen nostot	5.1	0	0	1 950
Lyhytaikaisten lainojen nostot	5.1	7 000	0	0
Lainojen takaisinmaksut	5.1	-10 000	0	0
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset		-3 448	-181	-350
Maksetut osingot		-1 425	0	0
Rahoitukseen käytetty nettorahavirta		-7 873	-181	1 600
Rahavarojen nettovähennys (-)/lisäys				
Rahavarat tilikauden alussa		-38	-2 151	6 231
Rahavarat tilikauden lopussa		11 899	3 555	11 937

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-kesäkuussa 2019 liiketoiminnan rahavirtaan 3 384 tuhannen euron vaikutus, investointien rahavirtaan -56 tuhannen euron vaikutus ja rahoituksen rahavirtaan -3 327 tuhannen euron vaikutus.

1 Yleiset tiedot

1.1 Laatimisperusta

Laatimisperusta

Silmäaseman puolivuositiedot on laadittu (IAS) 34 Osavuositiedot -standardin ja Silmäaseman vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan huomioiden tilikauden 2019 alusta voimaan tulleet standardimuutokset. Uuden IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin vaikutus on kuvattu liitetiedossa 5.3. Muilta osin Silmäaseman laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana.

Osavuositiedot eivät sisällä kaikkia vuoden 2018 konsernitilinpäätöksessä esitettyjä liitetietoja ja täten niitä tulee lukea yhdessä vuoden 2018 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Silmäaseman hallitus on hyväksynyt nämä osavuositiedot kokouksessaan 15.8.2019. Näitä osavuositietoja ei ole tilintarkastettu.

Osavuositietoja laadittaessa tehdyt kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Osavuositietojen laatiminen edellyttää, että johto tekee kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä oletuksia, jotka vaikuttavat laadintaperiaatteiden soveltamiseen ja varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen kirjanpitoarvioihin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja ratkaisuista.

Arvioita ja ratkaisuja käydään läpi säännöllisesti. Arvioiden muutokset esitetään sillä kaudella, jona muutos tapahtuu, jos muutos vaikuttaa vain yhteen kauteen. Jos se vaikuttaa sekä tarkasteltavana olevaan kauteen että tuleviin kausiin, muutokset esitetään tarkasteltavana olevalla kaudella ja tulevilla kausilla.

Näiden osavuositietojen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2018. Lisäksi uuden IFRS 16 -standardin soveltaminen on edellyttänyt johdolta merkittävää harkintaa vuokrasopimuksista kirjattavien omaisuus- ja velkaerien suuruuteen vaikuttavia tekijöitä määriteltäessä. Tätä harkintaa kuvataan tarkemmin liitetiedossa 5.3.

2 Toiminnan tulos

2.1 Raportoitavat segmentit

Silmäasema raportoi liiketoimintansa kahden liiketoimintasegmentin alla yhdenmukaisesti johdon raportoinnin kanssa ja raportoi segmenttien tunnusluvuina liikevaihtoa, oikaistua käyttökateä, käyttökateä, oikaistua liiketulosta ja liiketulosta.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentti vastaa Silmäaseman optisen vähittäiskaupan liiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat myös silmälääkäri- ja optikkopalvelut sekä työnäkemisen palvelut.

Silmäkliniikat-segmentti vastaa Silmäaseman silmäsaaraalpalveluista. Palvelut koostuvat silmäkirurgisista leikkauksista, silmälääkärien ja optikkojen vastaanottokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä.

tuhatta euroa	4–6/2019				1–6/2019			
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäkliniikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäkliniikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	25 302	9 240		34 542	48 550	18 183		66 732
Oikaistu käyttökate	4 603	1 134		5 737	8 503	2 482		10 985
Oikaisut	-154	0	0	-154	-215	0	0	-215
Käyttökate	4 449	1 134	0	5 583	8 288	2 482	0	10 770
Poistot	-2 514	-899		-3 413	-4 937	-1 789		-6 726
Oikaistu liiketulos	2 175	235		2 410	3 656	693		4 349
Oikaisut	-240	0	0	-240	-304	0	0	-304
Liiketulos	1 935	235	0	2 170	3 351	693	0	4 044

tuhatta euroa	4–6/2018				1–6/2018			
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäkliniikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäkliniikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	23 013	9 744		32 757	44 244	19 383		63 627
Oikaistu käyttökate	1 872	1 413		3 286	3 340	2 743		6 082
Oikaisut	-435	-99	0	-533	-695	-107	-8	-810
Käyttökate	1 438	1 315	0	2 752	2 645	2 635	-8	5 273
Poistot	-865	-610		-1 475	-1 709	-1 169		-2 878
Oikaistu liiketulos	1 015	803		1 818	1 650	1 574		3 224
Oikaisut	-441	-99	0	-540	-714	-107	-8	-829
Liiketulos	573	704	0	1 277	936	1 467	-8	2 395

tuhatta euroa	1–12/2018			
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäkliniikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto		87 970	34 903	122 873
Oikaistu käyttökate		7 657	4 107	11 765
Oikaisut		45	-179	-188
Käyttökate		7 702	3 928	11 443
Poistot		-3 541	-2 410	-5 951
Oikaistu liiketulos		4 147	1 697	5 844
Oikaisut		15	-179	-188
Liiketulos		4 162	1 518	5 492

* IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-kesäkuussa 2019 optisen kaupan ja silmäterveyshuollon käyttökatteeseen 3 219 tuhannen euron ja oikaistuun käyttökatteeseen 3 163 tuhannen euron vaikutus sekä liiketulokseen 113 tuhannen euron ja oikaistuun liiketulokseen 113 tuhannen euron vaikutus. Vaikutus silmäkliniikoiden käyttökatteeseen ja oikaistuun käyttökatteeseen oli 566 tuhatta euroa sekä liiketulokseen ja oikaistuun liiketulokseen 33 tuhatta euroa.

Käyttökateen ja liiketuloksen oikaisut on esitetty alla olevissa taulukoissa.

4-6/2019				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Oikaistu käyttökate	4 603	1 134	0	5 737
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-89			-89
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-65			-65
Oikaisut	-154	0	0	-154
Käyttökate	4 449	1 134	0	5 583
Oikaistu liiketulos	2 175	235	0	2 410
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-89			-89
Suljettuihin toimipaikkoihin liittyvät erät	-68			-68
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-82			-82
Oikaisut	-240	0	0	-240
Liiketulos	1 935	235	0	2 170

1-6/2019				
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Oikaistu käyttökate	8 503	2 482	0	10 985
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-109			-109
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-128			-128
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	22			22
Oikaisut	-215	0	0	-215
Käyttökate	8 288	2 482	0	10 770
Oikaistu liiketulos	3 656	693	0	4 349
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-109			-109
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-149			-149
Suljettuihin toimipaikkoihin liittyvät erät	-68			-68
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	22			22
Oikaisut	-304	0	0	-304
Liiketulos	3 351	693	0	4 044

4–6/2018				
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	1 872	1 413	0	3 286
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-164	-99		-263
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-16			-16
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-175			-175
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-9			-9
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu	-70			-70
Oikaisut	-435	-99	0	-533
Käyttökate	1 438	1 315	0	2 752
Oikaistu liiketulos	1 015	803	0	1 818
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-164	-99		-263
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-16			-16
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-182			-182
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-9			-9
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu	-70			-70
Oikaisut	-441	-99	0	-540
Liiketulos	573	704	0	1 277

1–6/2018				
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	3 340	2 743	0	6 082
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-164	-107		-271
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-343		-6	-349
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-52			-52
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu	-73		-2	-74
Oikaisut	-695	-107	-8	-810
Käyttökate	2 645	2 635	-8	5 273
Oikaistu liiketulos	1 650	1 574	0	3 224
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-164	-107		-271
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-362		-6	-368
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-52			-52
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu	-73		-2	-74
Oikaisut	-714	-107	-8	-829
Liiketulos	936	1 467	-8	2 395

1-12/2018

	Optinen kauppa ja silmätervey- denhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107	0	11 765
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	846		-14	832
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	45	-179	-188	-322
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
Oikaistu liiketulos	4 147	1 697	0	5 844
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	816		-14	803
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	15	-179	-188	-352
Liiketulos	4 162	1 518	-188	5 492

2.2 Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen kaikki näkemisen tuotteet ja palvelut: optiset tuotteet, optikkopalvelut, silmätautien erikoislääkäripalvelut, silmäkirurgiset palvelut ja silmälaboratoriopalvelut. Palvelut ovat asiakkaan tavoitettavissa laajan myymälä- ja sairaalaverkoston kautta. Silmäasema-ketjussa oli Suomessa 30.6.2019 yhteensä 163 toimipaikkaa (30.6.2018: 170), joista omia myymälöitä oli 131 (30.6.2018: 138) ja silmäsaaraloita 14 (30.6.2018: 14). Ketjuyritysten myymälöitä oli 18 (30.6.2018: 18). Virossa oli 9 (30.6.2018: 10) optista myymälää.

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat saaduista vakuutuskorvauksista sekä toimipaikkoihin liittyvistä muista vuokratuotoista.

Konsernin liikevaihto jakautuu seuraavasti

	4-6/2019			4-6/2018		
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni
tuhatta euroa						
Tuotemyynti	21 670		21 670	19 591		19 591
Palvelumyynti	3 410	9 240	12 650	3 201	9 744	12 945
Rojaltit	222		222	221		221
Yhteensä	25 302	9 240	34 542	23 013	9 744	32 757

	1-6/2019			1-6/2018			1-12/2018		
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni
tuhatta euroa									
Tuotemyynti	41 040		41 040	37 172		37 172	74 218		74 218
Palvelumyynti	7 057	18 183	25 240	6 656	19 383	26 039	12 892	34 903	47 794
Rojaltit	453		453	417		417	861		861
Yhteensä	48 550	18 183	66 732	44 244	19 383	63 627	87 970	34 903	122 873

Liiketoiminnan muut tuotot

tuhatta euroa	4-6/2019	4-6/2018	1-6/2019	1-6/2018	1-12/2018
Vakuutuskorvaukset	7	0	7	0	0
Muut vuokratuotot	-1	28	5	29	38
Yhteensä	6	28	12	29	38

2.3 Liiketoiminnan kulut

tuhatta euroa	4-6/ 2019	Osuus liike- vaihdosta	4-6/ 2018	Osuus liike- vaihdosta	1-6/ 2019	Osuus liike- vaihdosta	1-6/ 2018	Osuus liike- vaihdosta	1-12/ 2018	Osuus liike- vaihdosta
Materiaalit ja palvelut										
Ostot tilikauden aikana	8 524	24,7 %	7 953	24,3 %	16 530	24,8 %	15 469	24,3 %	29 089	23,7 %
Varastojen muutos	390	1,1 %	161	0,5 %	-201	-0,3 %	-782	-1,2 %	-36	0,0 %
Ulkopuoliset palvelut	6 372	18,4 %	6 376	19,5 %	12 925	19,4 %	12 985	20,4 %	24 303	19,8 %
Yhteensä	15 286	44,3 %	14 490	44,2 %	29 254	43,8 %	27 672	43,5 %	53 357	43,4 %
Henkilöstökulut	8 737	25,3 %	8 790	26,8 %	16 996	25,5 %	17 216	27,1 %	32 474	26,4 %
Liiketoiminnan muut kulut										
Vuokratulut	116	0,3 %	1 926	5,9 %	222	0,3 %	3 781	5,9 %	7 657	6,2 %
Markkinointikulut	1 818	5,3 %	1 550	4,7 %	3 402	5,1 %	3 316	5,2 %	6 289	5,1 %
Ylläpito-, IT-, laite- ja kalustokulut	1 695	4,9 %	1 653	5,0 %	3 375	5,1 %	3 192	5,0 %	6 749	5,5 %
Muut liikekulut	1 312	3,8 %	1 623	5,0 %	2 725	4,1 %	3 207	5,0 %	4 943	4,0 %
Yhteensä	4 941	14,3 %	6 752	20,6 %	9 724	14,6 %	13 496	21,2 %	25 638	20,9 %
Poistot hyödykeryhmittäin										
Aineelliset hyödykkeet	3 015	8,7 %	1 181	3,6 %	6 013	9,0 %	2 302	3,6 %	4 765	3,9 %
Aineettomat hyödykkeet	398	1,2 %	294	0,9 %	713	1,1 %	576	0,9 %	1 185	1,0 %
Yhteensä	3 413	9,9 %	1 475	4,5 %	6 726	10,1 %	2 878	4,5 %	5 951	4,8 %

Silmäaseman henkilöstökulut olivat tammi-kesäkuussa hieman vertailuvuotta pienemmät. Vuokratulujen väheneminen johtuu uuden IFRS 16 -standardin mukaisesta raportointitavasta, jonka vaikutus vuokratuluihin tammi-kesäkuussa 2019 oli 3,8 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kuluissa oli vertailukaudella tammi-kesäkuussa mukana 0,8 miljoonaa euroa tavallisesta poikkeavia kuluja liittyen pääasiassa muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn sekä päättyneisiin työsuhteisiin. Tammi-kesäkuun 2019 kulut sisältävät 0,2 miljoonaa euroa tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia kuluja liittyen pääasiassa muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn sekä päättyneisiin työsuhteisiin.

2.4 Osakekohtainen tulos

	4-6/2019	4-6/2018	1-6/2019	1-6/2018	1-12/2018
Laimentamaton osakekohtainen tulos					
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	1 185	646	2 194	1 163	3 254
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimentamaton	14 248 805	14 248 805	14 248 805	14 248 805	14 248 805
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,08	0,05	0,15	0,08	0,23
Laimennettu osakekohtainen tulos					
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	1 185	646	2 194	1 163	3 254
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimennettu	14 248 805	14 248 805	14 248 805	14 248 805	14 248 805
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	0,08	0,05	0,15	0,08	0,23

* IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus osakekohtaiseen tulokseen tammi-kesäkuussa 2019 oli -0,01 euroa.

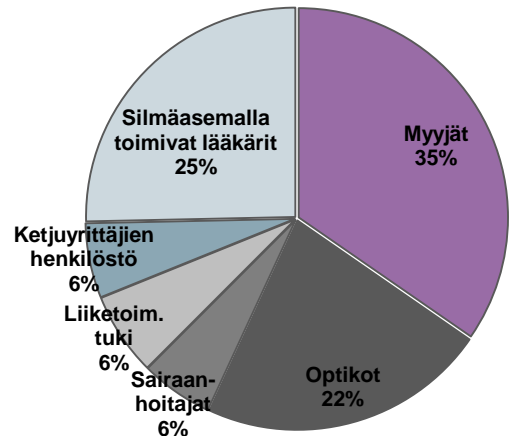
3 Henkilöstö

Silmäaseman omista myymälöissä, silmäsairaaloissa ja liiketoiminnan tuessa työskenteli kesäkuun lopussa 2019 yhteensä 764 henkilöä, joista kaksi optikkoa oli ammatinharjoittajia. Yhteensä Silmäasema-ketjussa ja Silmäasema-konsernissa työskenteli lisäksi 281 lääkärinä. Silmäasemalla toimivat lääkärit tuottavat lääkäripalveluita Silmäasemalle työsuhteessa, alihankintana tai toimivat itsenäisenä ammatinharjoittajina Silmäaseman toimintajärjestelmän alaisina. Ammatinharjoittajina toimiville lääkäreille maksetut palkkiot ja toimitiloista perityt vuokrat esitetään tuloslaskelman Materiaalit ja palvelut -ryhmässä.

Silmäasema-ketjun ja -konsernin henkilöstö**	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Myyjät	384	349	341
Optikot	247	251	216
Sairaanhoitajat	62	66	62
Liiketoiminnan tuki	71	66	63
Ketjuyrittäjien henkilöstö	64	64	64
Silmäasemalla toimivat lääkärit	281	316	321
Yhteensä	1 109	1 112	1 067
Työsuhteessa oleva henkilökunta*	790	770	723

* Ei sisällä pitkillä poissaoloilla olevia työntekijöitä.

** Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

Henkilöstökulut

tuhatta euroa	4-6/2019	4-6/2018	1-6/2019	1-6/2018	1-12/2018
Palkat ja palkkiot	7 030	6 869	13 740	13 558	26 063
Eläkekulut	1 239	1 279	2 363	2 498	4 685
Osakepalkkiojärjestelmä	30	53	60	92	-51
Muut henkilöstökulut	438	589	833	1 068	1 776
Yhteensä	8 737	8 790	16 996	17 216	32 474

Osakepalkkiojärjestelmä

Silmäaseman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on sitouttaa avainhenkilöitä toteuttamaan yhtiön pitkän aikavälin strategisia tavoitteita. Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017–2019, 2018–2020 ja 2019–2021. Silmäaseman hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio perustuu Silmäasema-konsernin kumulatiiviseen osakekohtaiseen tulokseen. Mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta maksetaan ansaintajakson päättymistä seuraavana vuonna osittain Silmäaseman osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Tarkastelukauden lopussa osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2017-2019 kohderyhmään kuului 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 38 978 osaketta ja ansaintajakson 2018–2020 kohderyhmään kuului 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 55 434 osaketta. Ansaintajakson 2019–2021 kohderyhmään kuului tarkastelukauden lopussa 20 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 141 791 osaketta. Järjestelmään on ansaintajaksolle 2019–2021 varattu yhteensä 156 176 Silmäaseman osaketta.

Vuoden 2018 lopussa kaikki osakepalkkiojärjestelmästä kumulatiivisesti aiheutuneet kustannukset ja velka (liittyen ansaintajaksoihin 2017-2019 ja 2018-2020) on kumottu kirjanpidossa, koska palkkioiden maksun toteutuminen määritellyillä kriteereillä näyttää erittäin epätodennäköiseltä. Tilannetta seurataan ja tarpeen vaatiessa velkaa ja kustannuksia tullaan kirjaamaan uudelleen, mikäli kriteerien täytyminen alkaisi näyttää todennäköiseltä. Tammi-kesäkuussa aiheutunut kustannus, 60 tuhatta euroa liittyen ansaintajakssoon 2019-2021, on kirjattu henkilöstökuluihin.

4 Käyttöpääoma

Silmäasema varmistaa optimaalisen käyttöpääoman myyntisaamisten ja ostovelkojen kierrolla ja vaihto-omaisuuden määrällä. Liiketoiminnan luonteesta johtuen käyttöpääoman käyttö on tehokasta.

tuhatta euroa	Liitetieto	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Vaihto-omaisuus		7 636	8 228	7 419
Myyntisaamiset ja muut saamiset		4 677	4 789	3 319
Ostovelat ja muut velat*		19 590	17 868	18 216
Yhteensä		-7 277	-4 852	-7 478

* Ostovelat ja muut velat, korkojaksotukset eliminoitu. Eliminoidut korkokulut olivat 15 tuhatta euroa 30.6.2019 (18 tuhatta euroa 30.6.2018 ja 14 tuhatta euroa 31.12.2018)

5 Pääomarakenne

5.1 Pääoman hallinta ja nettovelat

Konsernin pääoman, joka sisältää nettovelan ja oman pääoman, hallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja ylläpitää optimaalista tuottoa osakkeenomistajille. Johto pyrkii säilyttämään optimaalisen pääoma- ja rahoitusrakenteen pääomakustannusten alentamiseksi.

Pääomarakenteen säilyttämiseksi tai muuttamiseksi konserni voi muuttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen määrää tai laskea liikkeeseen uusia osakkeita.

Pääoman seurannassa Silmäasema käyttää tunnuslukuina nettovelan määrää, korollisen nettovelan ja oikaistun käyttökateen suhdetta sekä nettovelkaantumisastetta (gearingia).

- Nettovelat = lyhyt- ja pitkäaikaiset rahoitusvelat – rahavarat
- Nettovelan ja oikaistun käyttökateen suhde = Nettovelat / oikaistu käyttökate
- Oikaistu käyttökate = Käyttökate - Oikaisut
- Nettovelkaantumisaste (Gearing) = Nettovelka / Oma pääoma yhteensä

Konsernin nettovelka-asema

tuhatta euroa	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Pitkäaikaiset rahoitusvelat			
Pankkilainat	27 451	35 262	37 283
Vuokrasopimusvelat	20 902	161	150
Ehdolliset kauppahintavelat	332	949	549
Muut velat	0	43	0
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	48 685	36 415	37 982
Lyhytaikaiset rahoitusvelat			
Yritystodistukset	7 000	0	0
Vuokrasopimusvelat	6 778	221	224
Ehdolliset kauppahintavelat	899	1 957	1 684
Muut velat	0	10	4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	14 678	2 188	1 913
Rahoitusvelat yhteensä	63 362	38 603	39 895
Vähennetään rahavarat	-11 899	-3 555	-11 937
Nettovelat	51 463	35 047	27 957
Koronvaihtosopimukset			
Pitkäaikaiset	46	120	79
Lyhytaikaiset	122	121	119
Koronvaihtosopimukset yhteensä	167	241	198
Tunnusluvut			
Nettovelat / Oikaistu käyttökate*	3,1	3,2	2,4
Nettovelkaantumisaste	120,2 %	87,5 %	66,6 %

*) Oikaistu käyttökate Q2-2019 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q1-Q2/2019 ja Q3-Q4/2018 toteumat.
Oikaistu käyttökate Q2-2018 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q1-Q2/2018 ja Q3-Q4/2017 toteumat.

** IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi 30.6.2019 tilanteessa pitkäaikaisia rahoitusvelkoja 20 739 tuhannella eurolla ja lyhytaikaisia rahoitusvelkoja 6 575 tuhannella eurolla.

Kauden tapahtumat

Puolivuosisikauden 2019 aikana lyhennettiin pankkilainaa 10,0 miljoonaa euroa. Silmäasema allekirjoitti 17.4.2019 sopimuksen kotimaisesta 100 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta, jonka puiteissa voidaan laskea liikkeelle alle vuoden mittaisia yritystodistuksia. Kesäkuussa laskettiin liikkeelle yhteensä 7,0 miljoonan arvosta yritystodistuksia.

Puolivuosisikauden 2019 aikana ei ollut kovenanttirikkomuksia.

tuhatta euroa	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Vuokranmaksun vakuudet			
Pankkitalletukset vuokranmaksun vakuutena *	484	365	408
Pankkitakaukset vuokranmaksun vakuutena	1 517	1 415	1 458
Pankkitakauslimiitti kaupallisiin takauksiin	1 800	1 500	1 500
- josta käytössä	1 517	1 415	1 458
* Sisältyy muihin lyhytaikaisiin saamisiin. Talletus vapautuu Silmäaseman käyttöön kun vuokrasopimus päättyy			

Silmäasemalla ei ollut 30.6.2019 tilanteessa eikä vertailukausilla velkoja, joiden vakuutena on yritysikiinnityksiä, osakkeita tai muita vakuuksia.

5.2 Oma pääoma

Osakkeiden lukumäärän muutokset:

Osakemäärä	Ulkona olevat osakkeet (kpl)
Osakemäärä 1.1.2018	14 248 805
Osakemäärä 30.6.2018	14 248 805
Osakemäärä 31.12.2018	14 248 805
Osakemäärä 30.6.2019	14 248 805

Silmäasemalla on yksi osakelaji ja jokaisella osakkeella on sama oikeus osinkoon. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti ja niillä ei ole nimellisarvoa. Konsernin hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita. Varsinaisessa yhtiökokouksessa 10.4.2019 päätettiin maksaa osinkoa tilikaudelta 1.1.-31.12.2018 0,10 euroa osakkeelta, yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 23.4.2019 osakkeenomistajalle, joka oli osingonmaksun täsmäytyspäivänä 12.4.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

5.3 Vuokrasopimukset

Silmäasema toimii vuokratiloissa ja vuokraveloitteet koostuvat pääasiassa Silmäaseman toimipisteiden ja toimistotilojen tulevista vuokrasta. Vuokrasopimukset tehdään joko toistaiseksi voimassaolevina tai määräaikaisina. Myymälöiden osalta määräaikaisten vuokrasopimusten kestot ovat tyypillisesti 3–5 vuotta ja sairaalalayksiköiden osalta 5–20 vuotta. Ennen vuotta 2019 kaikki toimitilasopimukset ja osa muista vuokrasopimuksista oli luokiteltu operatiiviseksi vuokrasopimuksiksi, jolloin vuokratulot esitettiin tuloslaskelmassa vuokrasopimuksen voimassaoloaikana.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton myötä 1.1.2019 alkaen vuokrattu omaisuus esitetään käyttöoikeusomaisuuseränä ja vastaavana vuokrasopimusvelkana alkaen siitä hetkestä, kun vuokrattava omaisuus on yhtiön käytössä. Maksettavat vuokrat kohdistetaan vuokrasopimusvelan lyhennyksiksi ja rahoituskuluiksi. Käyttöoikeusomaisuus poistetaan vuokrasopimuksen voimassaoloajan kuluessa tasapoistoina.

Silmäasema on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 alkaen takautuvasti siten, että vertailutietoja ei ole oikaistu, vaan standardin soveltamisen aloittamisesta aiheutuneet vaikutukset on kirjattu avaavan taseen 1.1.2019 oikaisuksi. Käyttöoikeusomaisuuserää ja vastaavaa vuokrasopimusvelkaa laskettaessa lähtökohtana on ollut yhtiön voimassaolevien vuokrasopimusten pohjalta jälkiviisautta käyttäen tekemä arvio vuokrasopimusten kestosta ja mahdollisten jatko-optioiden käyttämisestä.

Käyttöoikeusomaisuuserän suuruus vastaa tulevien vuokramaksujen nykyarvoa. Diskonttauskorkona on käytetty yhtiön arvioimaa lisäluoton korkoa, koska vuokrasopimusten sisäinen korko ei ole ollut helposti määritettävissä. Lisäksi yhtiö on soveltanut standardin sallimaa käytännön apukeinoa ja käyttänyt samaa diskonttauskorkoa ominaispiirteiltään samankaltaisiin vuokrasopimuksiin. Sovellettujen diskonttokorkojen painotettu keskiarvo 30.6.2019 on 2,5%.

Vuokrasopimuksiin sisältyy ehtoja, jotka mahdollistavat sopimusten jatkamisen kuluvan sopimuskauden jälkeen tai niiden päättämisen ennen sopimuskauden loppua. Johto käyttää merkittävää harkintaa määritellessään vuokrasopimusten kestoa ja näiden optioiden hyödyntämistä. Harkintaan vaikuttavat toimitilojen vuokrasopimusten kohdalla muun muassa toimipaikan nykyinen ja historiallinen kannattavuus, tulevaisuuden näkymät, sijainti, kunto ja henkilöstön saatavuus. Vuokrasopimusten tilannetta tarkastellaan johdon toimesta tarpeen vaatiessa ja arvioita muutetaan, mikäli olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Yhtiöllä on vähäinen määrä toimitilojen vuokrasopimuksia, joissa vuokran määrä perustuu kyseisen toimipaikan liikevaihtoon. Näiden sopimusten osalta vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi lukuun ottamatta minimivuokraveloitetta, jonka osalta kirjataan käyttöoikeusomaisuus ja vuokrasopimusvelka vastaavasti kuin muiden sopimusten kohdalla.

Yhtiö on sitoutunut yhteen vielä alkamattomaan vuokrasopimukseen koskien tulevaisuudessa avattavaa liiketilaa.

Avaavaan taseeseen 1.1.2019 kirjatut oikaisut on esitetty kootusti alla:

tuhatta euroa	
Aineelliset hyödykkeet	
Käyttöoikeusomaisuus - toimitilat ja varastot	28 659
Käyttöoikeusomaisuus - muut*	196
Käyttöoikeusomaisuus yhteensä	28 855
Pitkäaikaiset velat	
Vuokrasopimusvelka	22 207
Lyhytaikaiset velat	
Vuokrasopimusvelka	6 648
Vuokrasopimusvelka yhteensä	28 855

*Muuhan käyttöoikeusomaisuuteen sisältyy mm. ajoneuvoja, autopaikkoja ja valomainoksia.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton johdosta tehdyllä laskentaperiaatteiden muutoksella on huomattava vaikutus moniin tunnuslukuihin. Uusi laskentatapa muun muassa pienentää vuokratulujä tammiki-kesäkuun tarkastelujaksolla 3,8 miljoonaa euroa ja lisää poistoja 3,6 miljoonaa euroa. Alla on esitetty 30.6.2019 tunnusluvut puhdistettuina standardin vaikutuksesta.

IFRS 16 -standardin vaikutus tunnuslukuihin 30.6.2019

tuhatta euroa	IFRS 16 mukana	Ilman IFRS 16 vaikutusta
Käyttökate	10 770	6 985
Oikaistu käyttökate	10 985	7 256
Liiketulos	4 044	3 899
Oikaistu liiketulos	4 349	4 203
Tulos ennen veroja	3 013	3 213
Tilikauden tulos	2 194	2 354
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,15	0,17
Nettovelat	51 463	24 149
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)	3,1	1,9
Nettovelkaantumisaste (gearing)	120,2 %	56,1 %
Omavaraisuusaste	34,4 %	44,2 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)	3,7 %	5,6 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	5,2 %	5,5 %

Taseeseen sisältyvä vuokrasopimukseen liittyviä omaisuus- ja velkaeriä seuraavasti:

tuhatta euroa	30.6.2019	30.6.2018*	31.12.2018*
Käyttöoikeusomaisuus - toimitilat ja varastot	26 879		
Käyttöoikeusomaisuus - IT-laitteet	277	310	316
Käyttöoikeusomaisuus - muut**	278	92	73
Käyttöoikeusomaisuus yhteensä	27 434	402	389
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	52	1	1
Pitkäaikainen vuokrasopimusvelka	20 902	161	150
Lyhytaikainen vuokrasopimusvelka	6 778	221	224
Vuokrasopimusvelka yhteensä	27 680	382	374
Laskennalliset verovelat yhteensä	3	5	4

* Vertailuajankohdilta on esitetty IAS 17:n mukaisesti raportoitujen rahoitusleasingsopimuksen tiedot.

** Muuhun käyttöoikeusomaisuuteen sisältyy mm. ajoneuvoja, autopaikkoja ja valomainoksia.

Alla on esitetty taseen ulkopuoliset vuokrasopimusvastuut:

tuhatta euroa	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Toimitilojen vuokrasopimuksista johtuvat vastuut			
Yhden vuoden kuluessa	0	6 780	6 699
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	0	12 856	10 961
Yli viiden vuoden kuluttua	0	1 540	1 235
Yhteensä	0	21 176	18 895

6 Muut erät

6.1 Operatiiviset investoinnit*

tuhatta euroa	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Aineelliset hyödykkeet	416	3 977	5 484
Aineettomat hyödykkeet	195	970	1 232
Yhteensä	611	4 947	6 716

*) Operatiiviset investoinnit ovat konsernin rahavirtalaskelmassa esitetyt aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankintojen määrät.

Silmäaseman merkittävimmät investoinnit tammi-kesäkuussa liittyivät pääasiassa myymälöissä tehtyihin kalustehankintoihin. Vertailukauden investoinnit liittyvät uuden silmäsaaralan ja viiden myymälän avaamiseen sekä myymälöissä tehtyihin remontteihin.

6.2 Lähipiiritiedot

Johdon ja hallituksen osakeomistukset

Omistajaryhmä	Omistusosuus 30.6.2019	Omistusosuus 30.6.2018
Hallituksen jäsenet *)	3,16 %	3,57 %
Toimitusjohtaja**)	0,09 %	2,70 %
Yhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt *)	0,01 %	1,04 %
Yhteensä	3,27 %	7,31 %

*) Sisältäen yhtiön hallitukseen kuuluvat hallituksen jäsenet sekä johdon ja heidän läheiset perheenjäsenensä sekä näiden määräysvallassa olevat yritykset. Hallituksen ja johdon omistuksella ei ole vapaakirjautumisaikaa.

***) 30.6.2018 toimitusjohtaja oli Pasi Kohmo, 30.6.2019 toimitusjohtaja oli Jussi Salminen.

Johdon ja hallituksen palkat ja palkkiot

tuhatta euroa	1-6/2019	1-6/2018	1-12/2018
Toimitusjohtajien palkat ja palkkiot			
Palkat, palkkiot ja etuudet	124	131	252
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	0	20	20
Yhteensä	124	151	272
Johtoryhmän palkat ja palkkiot (ilman toimitusjohtajia)			
Palkat, palkkiot ja etuudet	266	368	600
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	52	50	50
Yhteensä	318	417	649
Hallituksen palkat ja palkkiot	81	94	171
Johto ja hallitus yhteensä	524	663	1 093

Yhdelle hallituksen jäsenelle on lisäksi maksettu lääkäripalkkioita tavanomaisin ehdoin. Lisäksi yhden hallituksen jäsenen osittain omistamalta yritykseltä on huhti-kesäkuun 2019 aikana ostettu arvoltaan vähäinen määrä konsultointipalveluita tavanomaisin ehdoin.

6.3 Konserniyhtiöt

Emoyritys	Emoyrityksen ja konsernin omistusosuus (%)			Pääasiallinen toiminta
	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018	
Silmäasema Oyj				Holding-yhtiö
Tytäryhtiöt	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018	
Silmäasema Optikka Oy	100 %	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa
Silmäasema Sairaala Oy	100 %	100 %	100 %	Silmäsairaalatoiminta
Via Healthcare Group Oy	fuusioitu	100 %	100 %	Erikoissairaanhoidon lääkäripalvelut, talous- ja hallintopalveluiden tuottaminen lääkäreille (fuusioitu 1.3.2019 Silmäasema Sairaala Oy:öön)
Tallinna Optika Oü	100 %	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Silmäasema esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Silmäaseman näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää lisätietoa Silmäaseman toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista ja ovat usein analyttikoiden, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämiä.

Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liikutuloksen, joista se on oikaissut olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät eri kausien välistä vertailukelpoisuutta parantaakseen. Myyntikate, oikaistu käyttökate ja oikaistu liikutulos esitetään IFRS:n mukaisesti laaditussa konsernin tuloslaskelmassa esitetyjä tunnuslukuja täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne lisäävät Silmäaseman näkemyksen mukaan ymmärrystä Silmäaseman liiketoiminnan tuloksesta. Myös nettovelka, nettovelka/oikaistu käyttökate, nettovelkaantumisaste, omavaraisuusaste, sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat Silmäaseman näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita Silmäaseman kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkojaan. Lisäksi operatiiviset investoinnit, yrityskaupainvestoinnit ja investoinnit yhteensä antavat lisätietoja Silmäaseman liiketoiminnan rahavirtaan liittyvistä tarpeista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määritellyistä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi Silmäaseman vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa.

LIKEVAIHTO

Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, prosenttia

12 kk auki olleiden toimipaikkojen vertailukelpoisen myynnin kasvu. Toimipaikka lasketaan vertailukelpoiseksi virallisesta avaamiskaudesta lähtien (esim. maaliskuussa 2018 avattu myymälä lasketaan vuoden 2019 LFL-kasvuun maaliskouluun ajalta).

TULOSLASKELMA

Myyntikate

(Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot - Materiaalit ja palvelut) / Liikevaihto

Käyttökate

Liikutulos + Poistot

Oikaistu käyttökate

Käyttökate – Oikaisut

Oikaistu liikutulos

Liikutulos – Oikaisut

Osakekohtainen tulos

Tilikauden voitto omistajille / Keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden painotettu laimentamaton osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden aikana

RAHOITUKSEN TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Pitkäaikaiset rahoitusvelat + Lyhytaikaiset rahoitusvelat - Rahavarat

Nettovelat / Oikaistu käyttökate

Nettovelat / Oikaistu käyttökate¹⁾

Nettovelkaantumisaste

Nettovelat / Oma pääoma

Omavaraisuusaste

Oma pääoma / (Taseen loppusumma – Saadut ennakot)

Sijoitetun pääoman tuotto-%

(Tilikauden tulos + Rahoituskulut + Verot) / (Oma pääoma²⁾ + Pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat²⁾

Oman pääoman tuotto-%

Tilikauden tulos / Oma pääoma²⁾

INVESTOINNIT

Operatiivinen

Rahavirtalaskelman aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankinta

Yrityskaupat

Rahavirtalaskelman liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

FTE – työsuhhteessa oleva henkilökunta

Yhtiön työsuhhteessa olevien työntekijöiden lukumäärä kauden lopussa kokoaikaisiksi muutettuna

TOIMIPAIKAT (KPL)

Myymälät – omat

Silmäaseman omien myymälöiden lukumäärä kauden lopussa

Myymälät – ketju

Silmäaseman ketjuyrittäjien myymälöiden lukumäärä lopussa

Silmäklinitikat

Silmäaseman omien silmäklinitikoiden lukumäärä kauden lopussa

MYYNNIN VOLYYMI KPL – OMAT TOIMIPAIKAT

Myytyt silmälasit

Omissa myymälöissä myytyt silmälasit

Myytyt aurinkolasit

Omissa myymälöissä myytyt aurinkolasit

1) Oikaistu käyttökate Q2-2019 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q3-Q4/2018 ja Q1-Q2/2019 toteumat. Oikaistu käyttökate Q2-2018 on esitetty 12 kk arvona sisältäen Q3-Q4/2017 ja Q1-Q2/2018 toteumat.

2) Kauden alkamispäivän ja päättymispäivän keskiarvo